

Mkb heeft moeite met het vasthouden van geschikt personeel

Mkb'ers zijn optimistisch over het ondernemersklimaat. Maar ondanks een aantrekkelijke economie is het vertrouwen dit kwartaal niet verbeterd ten opzichte van eind 2015. Het herstel in het kleinbedrijf verloopt relatief langzaam. Middelgrote ondernemers profiteren wel al meer van het economisch herstel. Zij hebben ondanks een hoge werkloosheid echter moeite geschikt personeel te vinden en/of vast te houden.

Mkb'ers optimistisch over ondernemersklimaat

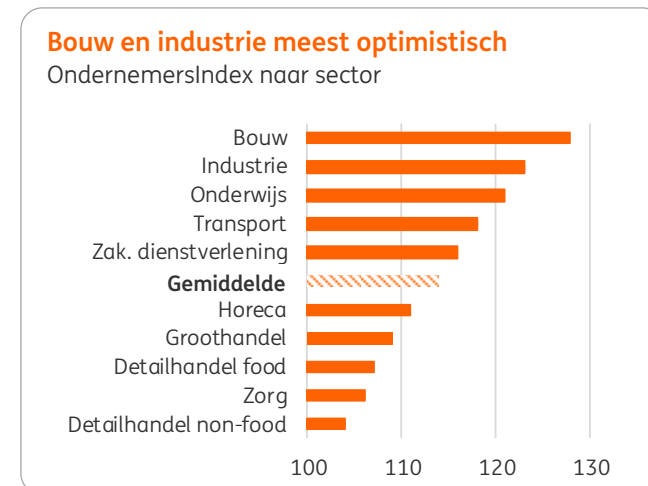
De ING OndernemersIndex - graadmeter voor de financiële resultaten en verwachtingen in het midden- en kleinbedrijf (<250 werknemers) - staat in het eerste kwartaal van 2016 op 114 punten. Hiermee is de index onveranderd ten opzichte van de laatste meting in het vierde kwartaal van 2015. Sinds begin 2015 staat de OndernemersIndex boven de neutraalstand van 100. Dit houdt in dat ondernemers weer vertrouwen hebben. Ondanks een verder aantrekkelijke economie is het ondernemersklimaat onder mkb'ers in het eerste kwartaal 2016 echter niet verder verbeterd ten opzichte van de laatste meting in 2015.



Bron: ING Economisch Bureau

Vertrouwen in detailhandel en zorg nog altijd laag

Het ondernemersvertrouwen laat zien dat sectoren die afhankelijk zijn van binnenlandse consumentenbestedingen - zoals horeca en detailhandel - nog altijd een lager vertrouwen hebben dan internationale sectoren als industrie en transport. De bouw vormt hierop een uitzondering. Het vertrouwen in deze sector is met name hoog dankzij een sterk herstel van de woningmarkt. Het lagere ondernemersvertrouwen komt onder meer doordat de koopbereidheid van consumenten nog altijd fors lager is dan voor de crisis. Eén van de oorzaken hiervoor is de onzekere ontwikkeling van de werkloosheid, mede veroorzaakt door de recente golf van faillissementen in de detailhandel.



Bron: ING Economisch Bureau

Hogere omzet leidt in het kleinbedrijf nog niet tot meer werkgelegenheid

Herstel komt in het kleinbedrijf langzamer op gang

Meer dan een derde van de middelgrote mkb'ers (50 tot 250 werknemers) verwacht de komende twaalf maanden meer personeel aan te nemen, terwijl ongeveer de helft uit gaat van een gelijkblijvend werknemersbestand. In het kleinbedrijf (tot 50 werknemers) komt het herstel langzamer op gang. Daar verwacht slechts één op de tien ondernemers dit jaar personeel aan te nemen. Het zijn vooral ondernemers actief in de bouw, industrie en de zakelijke dienstverlening die dit jaar personeelsgroei verwachten te realiseren.

Kleinbedrijf huurt vooral flexwerkers en zzp'ers in

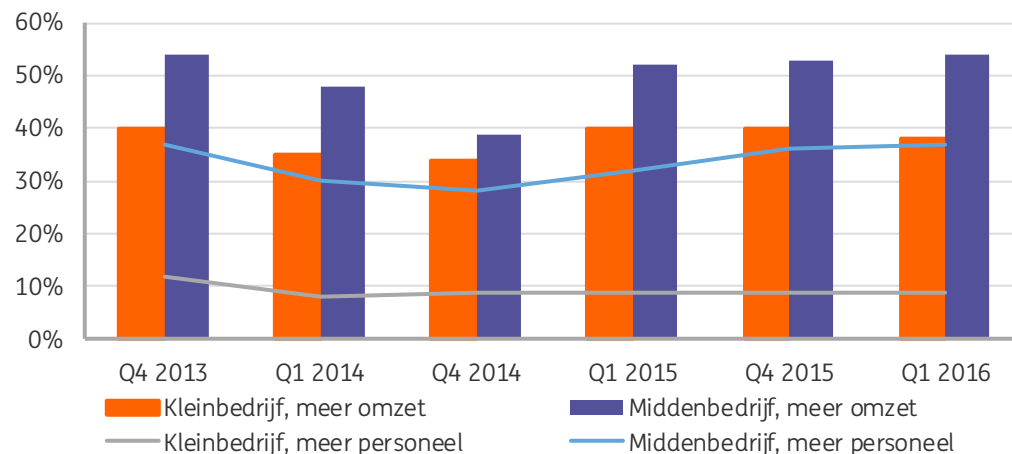
Een hogere omzet vertaalt zich in het kleinbedrijf derhalve nog niet in meer werkgelegenheid. De verwachting is wel dat met het aantrekken van de binnenlandse consumentenbestedingen dit jaar - onder meer door de vijf miljard belastingverlaging - ook het kleinbedrijf op den duur weer personeel nodig heeft. Kleinere ondernemers zijn overigens beduidend terughoudend met het aannemen van vast of tijdelijk personeel. Zo huurt ongeveer de helft van de kleinere ondernemers, die dit jaar personeelsuitbreiding verwachten, bij voorkeur uitzendkrachten en/of zzp'ers in.

Mismatch tussen arbeidsvraag en aanbod

In tegenstelling tot het kleinbedrijf begint driekwart van de nieuwe werknemers in het middenbedrijf op basis van een tijdelijk contract, gevolgd door een vast contract. Ze maken in minder mate gebruik van flexwerkers als uitzendkrachten en zzp'ers. Hoewel de werkloosheid nog altijd hoog is heeft één op de vijf middelgrote ondernemers moeite met het vinden en/of vasthouden van geschikt personeel. Dit duidt op een mismatch tussen vraag en aanbod. Andere bedreigingen zijn hevige concurrentiedruk, toenemende wet- en regelgeving en een achterblijvende economische groei.

Hogere omzetverwachting vertaalt zich in het kleinbedrijf niet direct in meer personeel

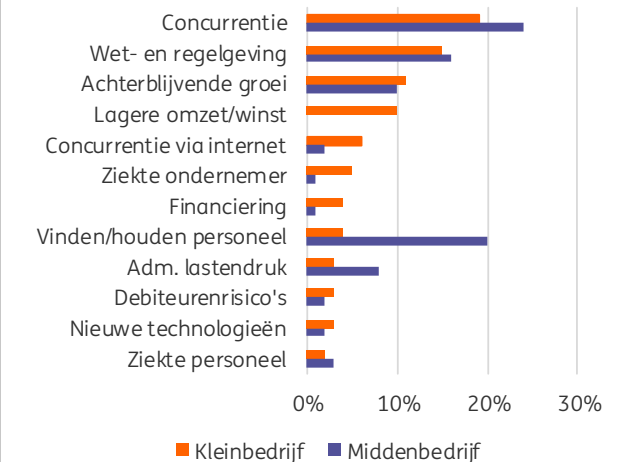
Percentage ondernemers in het kleinbedrijf (<50 werknemers) en middenbedrijf (50-250 werknemers) dat de komende twaalf maanden meer omzet en/of meer personeel verwacht te realiseren



Bron: ING Economisch Bureau

Concurrentie is grootste bedreiging voor mkb

Belangrijkste bedreigingen volgens mkb-ondernemers



Bron: ING Economisch Bureau

Onderzoeksverantwoording

Het onderzoek in het kader van het ING Ondernemersbericht is uitgevoerd door TNS Nipo in opdracht van ING. In totaal zijn 1200 ondernemers (directeur/eigenaar) in Nederland door middel van webmail enquête ondervraagd. De doelgroep betreft het gehele midden- en kleinbedrijf, bestaande uit ondernemingen met maximaal 250 werknemers (inclusief zzp'ers).

Meer weten?

Kijk op ing.nl/kennis en volg ons op [Twitter](#)

Of neem contact op met:

Katinka Jongkind

ING Economisch Bureau
06 - 836 49 876
katinka.jongkind@ing.nl

Disclaimer

De informatie in dit rapport geeft de persoonlijke mening weer van de analist(en) en geen enkel deel van de beloning van de analist(en) was, is, of zal direct of indirect gerelateerd zijn aan het opnemen van specifieke aanbevelingen of meningen in dit rapport. De analisten die aan deze publicatie hebben bijgedragen voldoen allen aan de vereisten zoals gesteld door hun nationale toezichthouders aan de uitoefening van hun vak. Deze publicatie is opgesteld namens ING Bank N.V., gevestigd te Amsterdam en slechts bedoeld ter informatie van haar cliënten. ING Bank N.V. is onderdeel van ING Groep N.V. Deze publicatie is geen beleggingsaanbeveling noch een aanbieding of uitnodiging tot koop of verkoop van enig financieel instrument. Deze publicatie is louter informatief en mag niet worden beschouwd als advies. ING Bank N.V. betreft haar informatie van betrouwbaar geachte bronnen en heeft alle mogelijk zorg betracht om er voor te zorgen dat ten tijde van de publicatie de informatie waarop zij haar visie in dit rapport heeft gebaseerd niet onjuist of misleidend is. ING Bank N.V. geeft geen garantie dat de door haar gebruikte informatie accuraat of compleet is. De informatie in dit rapport kan gewijzigd worden zonder enige vorm van aankondiging. ING Bank N.V. noch één of meer van haar directeuren of werknemers aanvaardt enige aansprakelijkheid voor enig direct of indirect verlies of schade voortkomend uit het gebruik van (de inhoud van) deze publicatie alsmede voor druk- en zetfouten in deze publicatie. Auteursrecht en rechten ter bescherming van gegevensbestanden zijn van toepassing op deze publicatie. Overneming van gegevens uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron wordt vermeld. In Nederland is ING Bank N.V. geregistreerd bij en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten. De tekst is afgesloten op 12 februari 2016.